

jeg har paa ingen Maade udtalt eller givet tilfælde, at det al tid skulde være saaledes, at Seminarieforsønderembedet skulde vedblive at være forenet med Sognepræstembedet; men jeg har under de givne Omstændigheder fundet dette rigtigt og kan under givne Omstændigheder finde det andet rigtigt. Der har altsaa i den Henseende været en saa besvøjet Anvendelse af Loven, at jeg ikke kan erkende mig skyldig i noget, der kunde fortjene Dabel.

Seg vil med et Par Ord endnu komme ind paa Spørgsmaalet om Zoologia Danica. Seg vilde ganske vist ogsaa i Tingets, i Rigsdagens Interesse, beklage meget, om man fastholdt, at det skulde være sidste Bidrag. Seg skal ikke komme ind paa, hvad der tidligere er omtalt, men af nyh, af Bemærkninger, som ikke hidtil have været fremhævede saa stærkt, vil jeg endnu berøre en: Naar man mener, at der har været Planløshed, saa er dette ikke Tilfældet. Det ligger nemlig i Sagens Natur med Hensyn til alle saadanne Samle-Værker — der findes tallose Eksempler derpaa, baade hos os og andre Steder — Værker, hvor de enkelte Bidrag skulle ydes af forskellige Forfattere, kan Planen først saa at sige fremtræde, naar Værket er afsluttet. Man maa begynde paa mangfoldige spredte Punkter, og saa længe Værket ikke er færdigt, ser det ud som Fragmenter, faaene hist og her. Enhver, som kender dertil, vil vide — jeg har selv gentagne Gange været med at deltage i flige Arbejder — at det er uundgaeligt. Her har Tilfældet været dette, at man har taget Bidrag fra de Kræfter, som have tilbudt sig, saaledes, at der er arbejdet paa forskellige Omraader af Stoffet. Det ser altsaa meget spredt ud, men naar der rykkes videre frem, navnlig naar det er nær ved sin Afslutning, vil man se disse Brudstykker samlede til et smukt og systematisk Hele. Naar det dernæst er blevet sagt, at det er jo dog ikke et Hele, vi kunne saa ud, idet visse Dyrearter ikke ere paaregnede at skulle medtages, saa er dette en Misforstaaelse. Man saa naturligvis fra Udgiwerens Side, altsaa fra Regeringens og fra Rigsdagens Side, i og for sig oprindeligt helst, at Værket bliver fuldstændigt; men naar det skal være, naar det er nødvendigt og nu ønskes meget stærkt fra Rigsdagens Side, at man skal begrænse noget, saa antydes det, hvorledes der kan tilvejebringes en Begrænsning ved at udfylde visse Dyreklasser, uden at Værket derved taber sin øvrige Karakter af et videnskabeligt og systematisk Hele; det er altsaa rent subsidært. Smidlertid har det glædet mig, at der under denne Sags

Behandling fra flere Sider er kommet Udtalelser, som nærmest gif i Retning af at anbefale Udvalget ikke at være saa rigorøst i saa Henseende, og det forekommer mig ogsaa, at den ærede fungerende Ordfører i alt Fald ikke ubelukkede Haabet om, at det kunde tages op til næste Aar igen, naar Planerne — saa vidt de kunne tilvejebringes — og yderligere Oplysninger ere skaffede til Stede; men det kunde dog saa maaeste være rigtigst, naar man dog for saa vidt er bleven enig, om Udvalget, henholdsvis dets flertal, vilde tage sit Forslag om, at det skulde være sidste Bidrag, tilbage; thi det har jo alligevel Frihed til at lade næste Aars Bidrag være afhængigt af, at der kan komme saadanne Planer og Oplysninger til Stede, og nægte det, hvis de ikke komme. Nu ser det derimod ud som — og det kan ikke fortolkes anderledes — en Begrænsning, der vilde virke yderst forstyrrende, og som vilde komme rent uventet for alle de Kræfter, som her ere satte i Bevægelse.

Seg skal med Hensyn til de aandsvage, som jo have været Genstand for megen Forhandling fra forskellige Sider, bemærke, at det gør mig meget ondt, at Melodien i denne Forhandling er saadan, at jeg kommer til at udbrøde: Al, hvor forandret! Nu er der saa godt som fra alle Sider af ærede Medlemmer, der have haft Ordet, givet Raad om at vise Maadehold, Raad om endelig ikke at gaa for stærkt frem, Raad om at forstaa at ydmydere dette Formaal i Forhold til andre o. s. v., og jeg kan sige, at det eneste Medlem — naar jeg undtager en enkelt Dyring i Dag — som udtalte sig mere i Overensstemmelse med Tingets tidligere Tradition paa dette Omraade, var det ærede Medlem for Ringløbing Amts 1ste Valgkreds (S. C. Christensen). Dette ærede Medlem fremjatte nogle Bemærkninger, som sikkert have været de ledende ved Tingets tidligere Behandling af dette Spørgsmaal. Men det er ikke ganske let for en Minister, naar der sker Forandringer, naar Tinget pludselig en Dag siger: Vi have betænkt os, nu er vor Stilling en ganske anden med Hensyn til en Sag, som kunde vides i Forvejen at ville udbille sig og kræve ret bethdelige Summer. Der har imidlertid slet ikke været Anledning til at give disse gode Raad med Hensyn til Maadehold paa dette Punkt i de givne Forhold. Det har der ikke. Seg minder for det første om, hvorledes det virkelige Forhold med Hensyn til Statens Stilling til de aandsvage er. Staten har ikke hidtil overtaget For sorgen for de aandsvage som sin Virksomhed; den kunde efter min Mening godt have haft Grund dertil, thi jeg mener ikke,